

ZARZĄDZENIE Nr 73/2023
Wójta Gminy Szczytniki
z dnia 28 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Analizy zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występują zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Szczytniki.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 714), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Analizę zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występują zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Szczytniki, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Analiza, o której mowa w ust. 1 została dokonana we współpracy z policją i działającym na terenie Gminy Szczytniki podmiotem, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt
/-/ Marek Albrecht

**Analiza zagrożeń,
w tym identyfikacja miejsc,
w których występują zagrożenia dla
bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar
wodny do pływania, kąpania się, uprawiania
sportu lub rekreacji
na terenie Gminy Szczytniki**

Opracował:
Dariusz Wawrzyniak

Zatwierdzam:
Wójt Gminy Szczytniki
Marek Albrecht
Szczytniki 28.12.2023 r.

Spis treści

I.	Cel i podstawy prawne opracowania	3
II.	Charakterystyka Gminy Szczytniki	5
III.	Obszary wodne znajdujące się na terenie Gminy Szczytniki.	6
	1. Zbiornik retencyjny Krowica Pusta.	8
	2. Zbiornik retencyjny Radliczyce	9
	3. Zbiornik retencyjny w Szczytnikach	10
	4. Rzeka Pokrzywnica	11
	5. Rzeka Trojanówka	12
	6. Stawy i inne otwarte obszary wodne	12
IV.	Podsumowanie	15
V.	Wnioski	16
VI.	Literatura	17

I. Cel i podstawy prawne opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Szczytniki, zwana dalej Analizą zagrożeń.

Za Michniewicz (2020):

„Analiza zagrożeń to jeden z podstawowych obowiązków każdego zarządzającego obszarem wodnym, wynikający z art. 4.1.1 przywołanej ustawy. Zapis ten brzmi następująco: zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji. Czy wiadomo co to takiego? Jak ma wyglądać? Z czego się składa? Co zawiera? Co należy zrobić, żeby należycie wywiązać się z tego wymogu? Czy uczestnicy mogą żądać zapłaty za swój udział? Otóż nie. Jedyne kryterium jakie należy spełnić to współpraca z policją i podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego przy dokonywaniu tej analizy. Z takiego zalecenia i tak określonego warunku „współpracy z (...)”, nic nie wynika. Rodzą się wręcz kolejne pytania:

- czy wymienione podmioty (zarządzający, policja i podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa) muszą się spotkać,*
- czy mogą to zrobić w inny sposób?*
- czy współpraca i dokonanie analizy mają się odbyć w jednym miejscu i czasie, czy każdy z tych podmiotów może to zrobić niezależnie?*
- kto i jakie zadania ma do spełnienia w ramach współpracy i dokonywania analizy zagrożeń?*
- czy w efekcie współpracy i dokonania analizy ma powstać dokument, czy może wystarczająca jest dyskusja, zakończona werbalnym uznaniem lub odrzuceniem zasad przyjętych dla obiektu w zakresie bezpieczeństwa?*
- jakie elementy wchodzi w skład analizy zagrożeń (co należy analizować, pod jakim kątem)?*
- kto może uznać, że dokonana analiza zagrożeń jest odpowiednia lub nieodpowiednia?*

Dzisiaj nikt nie może jednoznacznie odpowiedzieć na żadne z tych pytań. Nie ma bowiem definicji tego pojęcia. Zatem cokolwiek jest uczynione, a pozwala zapewnić, że analiza „we współpracy z policją i podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa” została wykonana – nie może być podważone.

Czy analiza zagrożeń to audyt bezpieczeństwa, ekspertyza, opinia? Nie. Analiza zagrożeń to... analiza zagrożeń. Choćby był to półstronicowy dokument, opatrzone takim tytułem i zawierał wzmiankę o tym, że analiza zagrożeń została dokonana „we współpracy...” – jest dobry.

Jednakże z poziomu komfortu pracy, a także zwykłej staranności i troski o spełnianie najwyższych standardów bezpieczeństwa użytkowników, należy dokonać analizy zagrożeń, w jakiejś określonej i dającej się weryfikować formie. Dlatego w myśl powyższego zapisu proponuje się: zaproszenie przez zarządzającego przedstawicieli różnych środowisk (służb np. policji, PSP, OSP; instytucji np. pracowników wydziału zarządzania kryzysowego; podmiotów uprawnionych – działających na danym terenie) i sporządzenie – najlepiej w formie pisemnej – czegoś w rodzaju „mapy zagrożeń” na obszarze wodnym, podległym zarządzającemu.

W czasie takiego spotkania, każdy z uczestników powinien się wypowiedzieć w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa na omawianym obszarze wodnym oraz wskazać potencjalne

sposoby zmniejszenia lub zlikwidowania skutków istniejących zagrożeń. Z takiego spotkania powinno się sporządzić protokół wraz z listą obecności. Zestaw takich dokumentów (protokół z mapą zagrożeń, z propozycjami rozwiązań oraz listą obecności) stanowić będą dowód na dokonanie analizy zagrożeń przez zarządzającego. Oczywiście jest, że w ślad za takim spotkaniem i ewentualnymi zaleceniami należy zastosować/wprowadzić w życie, wniesione przez uczestników zebrania sugestie. Finansowanie i techniczne sposoby ich realizacji należą do zarządzającego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło się w materii analizy zagrożeń do wszystkich podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa, pismem z dnia 20 maja 2015 roku, w następujących słowach: proszę również o podjęcie współpracy – o ile dotychczas to nie nastąpiło – z zarządzającymi obszarami wodnymi, w szczególności z wójtami i burmistrzami (prezydentami miast) oraz jednostkami organizacyjnymi policji w zakresie identyfikacji miejsc, w których występują zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji i objęcia nadzorem miejsc niebezpiecznych, w tym zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli.”

Niniejsze opracowanie umożliwia:

- identyfikację miejsc, na terenie gminy Szczytniki w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji,
- ocenę zagrożeń na obszarach wodnych,
- określenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, a co za tym idzie zapewnienie na właściwym poziomie bezpieczeństwa osobom wykorzystującym obszar wodny na terenie gminy Szczytniki do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Główne uregulowania prawne zostały wskazane w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714 ze zm.) zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1. dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
2. oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
3. prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
4. informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
5. zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 tejże ustawy za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, odpowiada:

1. na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,
2. na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
3. na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

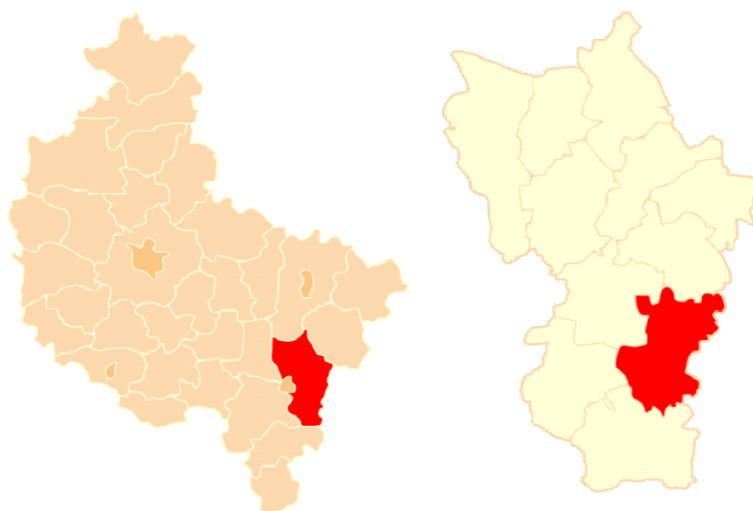
Zadania, o których mowa powyżej, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 3, należą do zadań własnych gminy.

II. Charakterystyka Gminy Szczytniki

Gmina Szczytniki leży w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kaliskim. Graniczy z następującymi gminami: Koźminek, Opatówek, Godziesze Wielkie, Brzeziny oraz Błaszki i Goszczanów z powiatu sieradzkiego.

Obszar gminy obejmuje 111 km². Położona jest na terenie południowo-wschodniego krańca Wysoczyzny Kaliskiej i jest mało zalesiona (4% obszaru). Gmina posiada typowo rolniczy charakter (użytki rolne – 84%) z przewagą rolnictwa indywidualnego.

Według danych na koniec 2022 roku na terenie gminy zamieszkiwało 7688 mieszkańców. Sieć osadniczą tworzą: wieś gminna Szczytniki, położona około 20 km na wschód od Kalisza oraz 51 miejscowości z czego 31 to wsie sołeckie.

Rysunek 1. Położenie Gminy Szczytniki w województwie wielkopolskim powiecie kaliskim

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczytniki_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczytniki_(gmina))

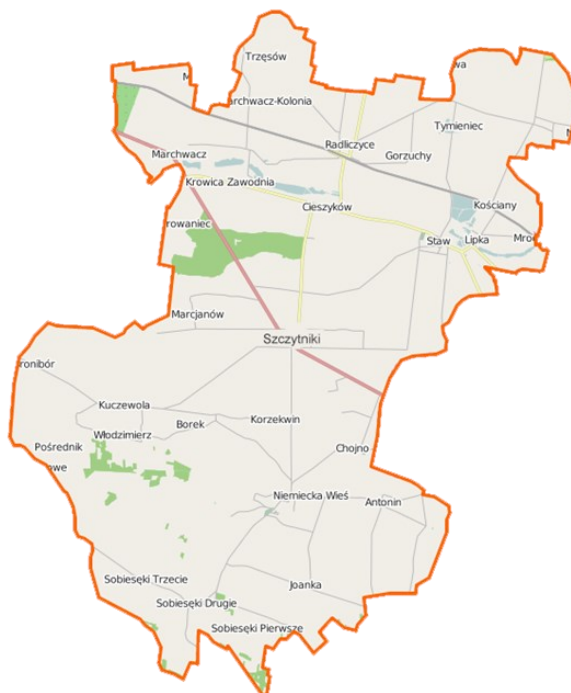
Pod względem geograficznym gmina Szczytniki leży w makroregionie Niziny Południowo wielkopolskiej, na terenie południowo-wschodniego krańca Wysoczyzny Kaliskiej.

Znajduje się na pograniczu Wysoczyzny Złoczewskiej, Tureckiej i Kotliny Grabowskiej. Rzeźba terenu związana jest z działalnością lodowców i ma charakter płasko równinny, o małym urozmaiceniu morfologicznym i różnicach wysokości sięgających od 117 do 170 m n.p.m. Jedynymi elementami zaznaczającymi się w morfologii są wydmy o wysokościach względnych 3-5 m oraz doliny niewielkich cieków wodnych. Cała gmina Szczytniki położona

jest w dorzeczu rzeki Proсны. Na terenie gminy Szczytniki występują następujące Jednolite części wód powierzchniowych:

- Pokrzywnica (PLRW600023184689),
- Trojanówka (PLRW60000184699).

Na terenie Gminy znajdują się trzy zbiorniki retencyjne w mc. Krowica Pusta, Radliczyce i Szczytnikach. W dolinie rzeki Trojanówka od mc. Lipka aż do mc. Marchwacz ciągną się stawy hodowlane gospodarstwa rybackiego. Gmina ma dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną - drogi lokalne, wodociągi.

Ryc. 2. Mapa Gminy Szczytniki

III. Obszary wodne znajdujące się na terenie Gminy Szczytniki

Niniejszy rozdział zawiera zestawienie miejsc, na terenie gminy Szczytniki w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 211 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023, poz. 1478 ze zm.):

1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.
2. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne, śródlądowe wody płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.
3. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.

Natomiast art. 214 cytowanej powyżej ustawy wskazuje, że śródlądowe wody stojące, woda w rowie oraz woda w stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych,

ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Ustawa Prawo wodne definiuje również:

1. Kąpielisko jako wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpielii; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych (art. 16, pkt 22),
2. miejsce okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii jako wykorzystywany do kąpielii wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem (art. 16, pkt. 28).

Zgodnie z zapisami ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, obszar wodny oraz wyznaczony obszar wodny definiuje się jako:

1. Obszar wodny - rozumie się przez to wody śródlądowe w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 412) oraz wody przybrzeżne w rozumieniu art. 26 tej ustawy, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m (art. 2 pkt. 1),
2. Wyznaczony obszar wodny - rozumie się przez to kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m (art. 2 pkt. 2).

W myśl cytowanych powyżej przepisów, za zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych na terenie Gminy Szczytniki odpowiadają poza Wójtem Gminy Szczytnik również osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które prowadzą działalność w zakresie sportu lub rekreacji lub właściciele nieruchomości, w granicach których znajdują się śródlądowe wody stojące, wody w stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi, roztopowymi lub wodami gruntowymi. Cytując art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023, poz. 1478 ze zm.) każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych oraz z wód morza terytorialnego, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, amatorskiego połowu ryb.

Prawo do powszechnego korzystania z wód nie ogranicza się jedynie do prawa do kąpielii, stąd też zakaz kąpielii nie oznacza jednocześnie zakazu powszechnego korzystania z wód.

Pod uwagę należy wziąć fakt, że nie wszystkie wody powierzchniowe stanowią obszary bezpieczne i właściwe do kąpielii. Na wodach powierzchniowych nadających się do tego celu mogą zostać utworzone kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii zdefiniowane szczegółowo we wskazanych powyżej przepisach prawnych. Regulują one również szczegółowo wymagania jakie powinny spełniać kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, a także obowiązki organizatorów tych miejsc.

Na terenie Gminy Szczytniki nie wyznaczono kąpielisk, ani miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii.

Wyszczególniono następujące obszary wodne na terenie Gminy Szczytniki stanowiące potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji.

1. Zbiornik retencyjny Krowica Pusta

Zbudowany został na rowie melioracyjnym. Usytuowany na gruntach wsi Krowica Pusta. Do eksploatacji został oddany w 2014 r. Średnie wymiary zbiornika wynoszą:

- powierzchnia – 0,73 ha,
- pojemność – 8 100m³
- długość – 160m,
- szerokość – 43m,
- głębokość -1,5 m.

Główną funkcją, jaką pełni zbiornik jest retencjonowanie wody dla potrzeb rolnictwa, gospodarowanie wodą w okresach niżówkowych i powodziowych, czyli ochrona okolicznych miejscowości przed powodzią.

Nachylenie skarp w przewodzie są łagodne.

Ryc. 3. Zbiornik retencyjny Krowica Pusta, Szczytniki źródło: własne

2. Zbiornik retencyjny Radliczyce

Zbudowany został na rowie melioracyjnym. Usytuowany na gruntach wsi Radliczyce. Do eksploatacji został oddany w 2014 r. Średnie wymiary

zbiornika wynoszą:

- powierzchnia - 0,45 ha,
- pojemność – 5 300m³
- długość – 91m,
- szerokość – 50m,
- głębokość – 1,2m.

Główną funkcją, jaką pełni zbiornik jest retencjonowanie wody dla potrzeb rolnictwa, gospodarowanie wodą w okresach niżówkowych i powodziowych, czyli ochrona okolicznych miejscowości przed powodzią. Nachylenie skarp w przewadze łagodne, wypłycone. Płycizny porośnięte roślinnością wodną – szuwarami o wysokości ok 2 m,

Ryc. 4. Zbiornik retencyjny Radliczyce, Szczytniki źródło: własne

3. Zbiornik retencyjny w Szczytnikach

Zbudowany został na rowie melioracyjnym. Usytuowany na wysoczyźnie Kaliskiej na gruntach wsi Krowica Pusta. Do eksploatacji został oddany w 2022r. Zbiornik znajduje się w Parku objętym opieką Konserwatora Zabytków wpisanym na listę zabytków.

Średnie wymiary zbiornika wynoszą:

- powierzchnia – 11,2 ha,
- pojemność zatrzymanej wody – 15 660 m³
- długość - 3,8 km,
- szerokość - 400 m,
- głębokość - 2,3 m.

Ryc. 5. Zbiornik retencyjny Szczytniki źródło: własne

4. Rzeka Pokrzywnica

Rzeka Pokrzywnica jest uznawana za największą rzekę, której fragment przepływa przez teren gminy Szczytniki. Swoją bieg rozpoczyna w gminie Brzeziny, jej długość wynosi ok 36 km i na całej swojej długości leży na terenie powiatu Kaliskiego.

Prawy dopływ rzeki Pokrzywnicy to rzeka Trojanówka, która łączy się z ciekim podstawowym – rzeką Pokrzywnicą pod Trojanowem. Rzeka tworzy zbiornik wodny Pokrzywnica – Szałe. Następnie rzeka w granicach miasta Kalisza uchodzi do Prosny.

Pod względem użytkowania terenu zlewni rzeka Pokrzywnica ma charakter typowo rolniczy. Brzegi rzeki Pokrzywnicy pokryte są przez zbiorowisko roślinności łąkowo-szuwarowej. Pokrzywnica to rzeka meandrująca, a jej liczne starorzecza świadczą o częstych zmianach kształtu jej koryta. Dopływem Pokrzywnicy jest rzeczka Struga Grzymaczewska, która przebiega w południowej części Gminy.

Rzeczka rozpoczyna bieg w Gminie Brzeziny. Brzegi rzeki pokryte są przez zbiorowisko roślinności łąkowo-szuwarowej, odcinkami przebiega przez obszary leśne. Rzeczka stanowi prawobrzeżny dopływ Pokrzywnicy.

Ryc. 6. Rzeka Pokrzywnica, Szczytniki źródło: własne

5. Rzeka Trojanówka

Rzeka Trojanówka, której fragment przepływa przez teren gminy Szczytniki, swój bieg rozpoczyna w miejscowości Gruszczyce, skąd płynie w kierunku północnym.

Jej łączna długość wynosi 27 km. W pobliżu rzeki w mc. Lipka, Staw, Krowica Zawodnia ulokowane są hodowlane stawy rybne.

Dopływem Trojanówki jest rzeczka Tymianka, która przebiega w północnej części Gminy Szczytniki i w okolicach mc. Staw wpada lewobrzeżnie do Trojanówki.

Brzegi rzeki pokryte są przez zbiorowisko roślinności łąkowo-szuwarowej, odcinkami przebiega przez obszary leśne.

Ryc. 7. Rzeka Trojanówka, Szczytniki źródło: własne

6. Stawy i inne otwarte obszary wodne

Wzdłuż rzeki Trojanówka od mc. Lipka aż do mc. Marchwacz ciągnie się znaczące zgrupowanie stawów hodowlanych. Stawy wykorzystywane są do hodowli karpia, jesiotra, amura i innych ryb. Stanowią także ostoję ptactwa wodnego. Część stawów otoczona jest groblami. Na stawach występują wyznaczone miejsca wędkowania. Brzegi stawów w większości są porośnięte trzcina i sitowiem. W miejscach wyznaczonych do wędkowania w pobliżu restauracji, brzegi stanowią niewysokie skarpy. Stawy skupione są w dwóch grupach tj. w mc. Lipka i mc. Krowica Zawodnia do Marchwacza. W pobliskiej mc. Staw stacjonuje jednostka OSP Staw posiadająca uprawnienia ratownictwa wodnego.

Ryc. 10. Stawy w mc. Lipka źródło: własne

W mc. Kościany znajduje się centrum miejscowości staw, wykorzystywany jako zbiornik głównie retencyjnie. Rekreacyjnie wędkarze mieszkańcy wsi zarybiają staw.

Ryc. 9. Staw w mc. Kościany źródło: własne

IV. Podsumowanie

Nie wszystkie wody powierzchniowe stanowią bezpieczne miejsca do wypoczynku, sportu i rekreacji. Każde z miejsc może stanowić potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, które wykorzystują obszar wodny do pływania, kąpieli, uprawiania sportu czy rekreacji.

Bezpieczeństwo zależy przede wszystkim od świadomości i przestrzegania ustalonych norm bezpieczeństwa.

Głównym zagrożeniem dla osób wykorzystujących obszary wodne do pływania lub kąpieli są:

- brak umiejętności pływania lub niewłaściwa ocena sił i umiejętności,
- wchodzenie do wody pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- nieoczekiwane skurcze mięśni,
- wchodzenie do wody z rozgrzanym ciałem – szok termiczny,
- skok do płytkiej wody bez wcześniejszego rozpoznania miejsca,
- nagła zmiana głębokości zbiornika,
- niekorzystne warunki pogodowe,
- kąpiel w miejscu niewyznaczonym do tego celu,
- kąpiel bez nadzoru ratownika,
- kąpiel w miejscach bagnistych, zamulonych np. glinianki.

Głównymi zagrożeniami dla osób wykorzystujących do pływania jednostki pływające są:

- brak lub niedostateczna umiejętność sterowania jednostkami pływającymi,
- pływanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- wykonywanie ryzykownych manewrów,
- brak odpowiednich środków bezpieczeństwa np. kamizelek ratunkowych,
- niekorzystne warunki pogodowe.

Głównymi zagrożeniami dla osób przebywających na lodzie są:

- załamanie się pokrywy lodowej pod osobą wchodzącą na lód,
- brak wiedzy nt. grubości pokrywy lodowej,
- w przypadku wypadnięcia do wody: brak umiejętności pływania, szok termiczny,

brak

sprzętu umożliwiającego wydostanie się z wody, szybkie wychłodzenie się ciała.

Na terenie gminy Szczytniki występuje kilka miejsc – obszarów wodnych, wskazanych w rozdziale 3, jednak nie są one, w myśl art. 16 pkt 22 i 28 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023, poz. 1478 ze zm.) kąpieliskami czy miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli. Niemniej jednak wszyscy mają prawo do korzystania z darów natury jakimi są wspomniane akweny wodne, przestrzegając jednocześnie zasad, określonych w art. 3 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714 ze zm.).

Osoby przebywające na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności:

1. zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania,
2. stosowania się do znaków nakazu i zakazu umieszczanych przez podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 1,
3. zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych,

4. użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie i zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia,
5. bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1, o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia należy kontaktować się na poniższy numer telefonu:

112

ogólnoeuropejski numer alarmowy, wszystkie służby ratunkowe

Treść niniejszego dokumentu została skonsultowana oraz uzgodniona z Komendą Miejską Policji w Kaliszu oraz podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego, działającym na terenie województwa Wielkopolskiego, tj. Swimlive, Wierzbicice 49/8a 61-547 Poznań (w osobie Iwony Michniewicz).

V. Wnioski

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji Gmina Szczytniki:

1. **podejmuje szeroko rozumianą współpracę z 12 jednostkami OSP funkcjonującymi na terenie gminy dbając o przeszkolenie członków OSP w zakresie pierwszej pomocy;**
2. **szczególna współpraca z OSP w Szczytnikach i OSP Stawie, należącymi do KSRG, i posiadającymi odpowiedni sprzęt oraz wyszkolonych strażaków specjalizujących się m.in. w ratownictwie wodnym i poszukiwawczym.**

Podczas imprez (sportowych, rekreacyjnych itp.) realizowanych na obszarach wodnych Gminy Szczytniki, odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników (uczestników eventów) ponosi organizator. Sposób (metody, narzędzia – w odniesieniu do sił i środków) określony być powinien zgodnie z przyjętym schematem – po uzgodnieniu z policją i podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego. Gmina Szczytniki nie ma prawnego zobowiązania do jakiegokolwiek partycypacji w takich wydarzeniach (finansowej, kontrolnej, etc.).

Pomocnym w zrozumieniu zagadnienia może być opublikowany w czasopiśmie Life and Movement artykuł, autorstwa Michniewicz, Michniewicz, Walaszek, dotyczący analogicznej sytuacji – zabezpieczenia osób pływających / przebywających na obszarach wodnych (morsów).

Niniejszy dokument ma charakter otwarty. Osoby upoważnione przez Wójta Gminy Szczytniki, mogą na bieżąco uzupełniać i aktualizować treści zawarte w opracowaniu. Dotyczyć to może szczególnie sytuacji, w których:

1. zmiany decyzji w sprawie organizacji wyznaczonego obszaru wodnego (np. podjęcie uchwały w sprawie utworzenia kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli),
2. pojawienia się nieprzewidzianych zagrożeń, związanych z użytkowaniem obszarów wodnych na terenie Gminy Szczytniki,
3. zobowiązania prawnego (np. po zmianie przepisów),
4. i inne.

VI. Literatura:

1. Michniewicz I., *Leksykon ratownictwa wodnego*, PWSZ Kalisz, 2016, s. 13
2. Pismo nr DRiOL-NRGW-553-82/2015 z dnia 20 maja 2015 roku
3. Michniewicz I., Michniewicz R., *Ratownictwo wodne – nieścisłości nazewnicze i brakujące definicje*, Pływalnie i baseny nr 35/2020
4. Michniewicz I., Michniewicz R., Walaszek D., *Morsowanie po polsku – by przyjemność nie stała się zimnym prysznicem dla organizatorów*, Life and Movement, nr 4(14) / 2018, s. 20-36

Akty prawa:

1. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023, poz. 1478 ze zm.).
3. Rozporządzenie nr 68 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1991 roku w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina rzeki Swędrni"(Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 17, poz. 161).
4. Uchwała Rady Powiatu Kaliskiego nr X/112/2007 z dnia 28.08.2007r.

VII. Załączniki:

1. Upoważnienie p. Iwony Michniewicz do reprezentacji podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego (SwimLive).
2. Zarządzenie Wójta / Uchwała Rady w sprawie zatwierdzenia Analizy zagrożeń dla Gminy Szczytniki.
3. Pismo Komendy Miejskiej w Kaliszu z dnia 18.12.2023r.

Poznań, dnia 06.05.2023r.

**PODMIOT RATOWNICTWA WODNEGO
SWIM LIVE-KB7
Krzysztof Bunk
DRIOL-NRGW-0272-2/2015**

UPOWAŻNIENIE DO REPREZENTACJI

Niniejszym udzielam upoważnienia p. Iwonie Michniewicz, zam. Kalisz 62-800 ul. Dobrzecka 148e, do reprezentowania firmy SWIM LIVE-KB7-KRZYSZTOF BUNK z siedzibą Wierzbicice 49/8a, 61-547 Poznań – będącej podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego (na podstawie zgody Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr DRIOL-NRGW-0272-2/2015 z dnia 8 lipca 2015r.), w zakresie udziału w spotkaniach, przedstawiania opinii i rekomendacji, składania podpisów na dokumentacjach oraz wszelkich niezbędnych czynności w imieniu upoważniającego – w odniesieniu do procedury związanej z analizą zagrożeń (zgodnie z art. 4.1 Ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych).

Upoważnienie ważne jest do 31.12.2023.

Z poważaniem

**KIEROWNIK PODMIOTU RATOWNICTWA
WODNEGO SWIM LIVE-KB7**

Krzysztof Bunk

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Krzysztof Bunk
Data: 2023.05.06 12:56:01 CEST